Kiszántól

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz kordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XX. évfolyam 7. szám. Nagyvárad. Szombat 1914. január 10

A kartellek
törvényhozási szabályozása.

— Irta *Szilassy Zoltán* orsz. képviselő. —

Ha végig tekintünk a civilizált államok törvényhozásain, azt tapasztalhatjuk, hogy az utolsó két évtizedben nem akadt állam, amely a kartellek törvényhozási szabályozására ne gondolt volna. A kezdeményezéseknek egész légiójával találkozunk mindenütt, de megoldásra még egyik sem jutott. Nem lehet csodálni tehát, ha a kartellek vakmerősége folyton növekedik és nem lehet csodálni, hogy a nyerészkedő vállalatok mind nagyobb mértékben igyekeznek kartellszerződések létrehozására és a kartell alakitások beteges vágya Németországban már az alanyi költőket is kartellalakitásra ösztönözte.

A kartellalakitás láza hazánkat sem kerülte el, bár nálunk az ipari fejlődés korántsem akkora, hogy a létező legtöbb kartell a korlátlan szabad verseny szabályozása végett indokolt volna. S noha a hazai kartellek egyrészének mentségére szolgálhat az, hogy közös vámterülettel birván Ausztriával, az ott kartellirozott árukkal a sikeres versenyt hazai iparvállalataink csak abban az esetben képesek felvenni, ha vagy velük közös kartellt alakitanak, vagy az osztrák karlellek ellen védekező kartelleket állitanak. Mindez azonban nem enyhiti azokat a káros viszonyokat, amelyeket a kartellek hazánkban is előidéztek. Éppen ezért nálunk sem uj keletü az a most ismét erőteljesen megnyilatkozó törekvés, hogy a kartellek törvényhozási szabályozással valódi feladatuk körébe visszaszorittassanak és a kartellek visszaélései ellen a fogyasztóközönség, a munkásság és a kartellirozott iparokkal kapcsolatos ipari és nyerstermelés törvényhozási védelmet nyerjenek. Az idő ezen kivánalom hangoztatására igen alkalmassá vált, mert azt tapasztaljuk, hogy nem csak a panasz a visszaélések ellen lett még általánosabb, hanem a szabályozásukra vonatkozó kivánságok is.

A kartellügy szabályozásának abból az alapelvből kell kiindulnia, hogy a kartellek mint a korlátlan verseny szabályozói, gazdasági és szociális tekintetekben hasznos alakulatok, de ezt a hasznos jellegüket müködésüknek korlátok közzé szoritásával és kizsákmányoló tendenciájuk lehetetlenné tételével kell biztositani. Szükséges a kartellek gazdasági és jogi helyzetének szabályozása, hogy a kartellszerződésekből eredő jogi konzekvenciák a kartelltagokra nézve törvényileg biztosittassanak, mert csak ebben az esetben remélhető, hogy a kartellek müködésüket nyilvános ellenőrzés alá bocsájtják s a titkos kartellek, melyek éppen üzelmeik miatt félnek a nyilvánosságtól, jogi védelemben részesülnek.

Továbbá egészen bizonyos az is, hogy a kartell müködésének ellenőrzése csakis abban az esetben lehetséges, ha azok a nyilvános ellőnőrzést, szemben a jogi elismertetéssel, magukra nézve előnyösebbnek fogják elismerni. Természetes, hogy a kartellek jogi elismertetése csak oly módon történhetik, hogy az se monopoliumok alkotására alkalmas ne legyen, se pedig a fogyasztók, a munkások, a kartellen kivül álló termelők és a közvetitő kereskedelem érdekeit károsan ne érinthesse.

Amennyire szükségesnek véljük a kartellek jogi elismerését, ép oly kevéssé tarthatjuk megengedhetőnek, hogy a tisztán spekulációra alakult speciális ring és kornerszerü megegyezések jogi védelemben részesülhessenek, sőt ezeknek megfelelő büntetésekkel való tilalmazását feltétlenül szükségesnek tartjuk, mert ellenkező esetben a hasznos kartellek megalakitása helyett a tisztán káros spekulációra alakuló ringek és kartellek szaporodását segitenék elő. A kartellszerződések jogi érvényességének biztositása azoknak nyilvános ellenőrzésétől függ, ez pedig csak abban az esetben lehetséges, ha azok nyilvános lajstromba vezettetnek, melyből a kartellszerződések mibenlétéről bárki is meggyőződhetik, d százalék, melynek alapján a hivatalos ellenőrzés is egyedül lehetséges.

A kartellszerződés lajstromozása előtt meg kell állapitani azt is, vajjon a szóbanlevő kartellszerződés olyan-e, mely a közérdekeket nem sérti. Ennek megállapitására valamint a szerződésen később végrehajtandó változtatások megbirálására és jóváhagyására az ipari mezőgazdasági és kereskedelmi érdekképviseletek kiküldötteiből álló állandó hatóság alakitandó. Meg kell engedni, hogy a fogyasztók, kereskedők, a munkások és a kartelltagok a kartell esetleges törvény-

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangu, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

ellenes müködése ellen indokolt panaszaikat az illetékes hatóságnál a maguk személyében közvetlenül beadhassák, amelyeknek képviseletére a királyi ügyészség illetékes. Végül a törvény tiltó határozmányainak érvényesitésére föltétlenül meg kell követelnünk, hogy a meghozandó kartelltörvény rendelkezéseinek megszegése vagy kijátszása és az ezáltal létrejött tisztességtelen verseny szigoruan büntettessék. — Ezek azok az alapvető kivánságok, melyeket a kartellügy szabályozása tekintetében okvetlenül megvalósithatónak — és megvalósitandónak tartok.

Elismerem, hogy a kérdés nagy fontosságához képest némileg hézagosnak látszanak, azonban nem való arra, hogy a kérdés legapróbb részleteire is kiterjeszkedjünk. Elegendő régi és nem változtatott elvi állásfoglalásunk megismétlése; a részletek megvilágitására egy az összes érdekeltek bevonásával megtartandó országos értekezlet szükséges, amelynek sürgős összehivását várja a kormánytól a közvélemény.

Tisza Bécsben. Politikai körökben tegnap az a hir volt elterjedve, hogy Tisza István gróf miniszterelnök már végleg megállapodott az oláh komité vezetőivel. A hirt félhivatalosan nem cáfolták meg, sőt megerősitették egy másik hirrel, amely szerint Tisza István gróf miniszterelnök mai audienciája alkalmával már jelentést is tesz a királynak az oláh paktum részletes tervéről.

A félhivatalos azt mondja, hogy Tisza István gróf bécsi utja nagyrészt adminisztrativ ügyekkel van összekötve.

A paktum ügyében arról van szó, hogy a kormány bizonyos politikai koncessziók fejében jelentékeny engedményeket ad az oláhoknak nemcsak egyházi és közoktatási kérdésekben, amennyiben felfüggeszti az Apponyi-féle népoktatási törvény egyes részleteit, hanem közigazgatási téren is nagy befolyást enged az oláhság vezetőinek. Ezenkivül még megfelelő számu, némelyek szerint 35 mandátumot biztositanának az oláh komité vezetőinek.

Egyelőre még persze minden csak találgatás.

2000 liter hamisitott tej.

Razzia a tejárusokra.

A városi tápszer- és vegyvizsgáló állomás nagyfontosságát és közegészségi tekintetben mérhetlen hasznát most látjuk igazában. De amit eddig csak sejtettünk, éppen ezen nagyjelentőségü közegészségügyi intézmény révén most már látjuk: Nagyvárad város közönségét valósággal elárasztják hamisitott élelmiszerekkel, főleg hamis tejjel.

És ez a szomoru dolog ad magyarázatot a városunkban tapasztalható gyermekhalálozások nagy számához.

Lelketlen kufárok, a hallatlan magas tejárak mellett is ezer és ezer liter számra hordják be Nagyváradra naponként a hamis tejet.

Eddig a váradi közönség azt hitte, hogy csak a piaci eladásra behozott tej jórésze van meghamisitva s most látjuk, hogy azok az apró talyigák, amelyekkel a kora reggeli órákban házakhoz szállitják a legszükségesebb élelmiszert, a tejet, dacára a magasabb áraknak, jórészben éppen ugy hamisitott tejet árulnak, mint a piaci tejárusok.

A rendőrség közbejöttével a városi vegyvizsgáló állomás már több izben razziát tartott a városba bejövő milimárik áruinál s több esetben megállapitotta a tejhamisitást.

Tegnap kora hajnalban szintén tartottak ilyen razziát a tejárusokra s megdöbbentően szomoru az eredmény.

Hajnali 5 órakor dr *Rosinger* Artur városi fővegyész, *Kolontáry* János rendőrfogalmazó és két detektiv kiséretében automobilon kikocsiztak előbb a hegyközszáldobágyi uton levő vámhoz s ott várták be a városba igyekező tejárusokat, akik csakhamar szállingóztak egymásután.

A behozott tejet azonnal vizsgálat alá vette a fővegyész s a tejes kannákban levő tej egyrészéről megállapitotta a hamisitást. A hamisnak talált tejet, a tejárusok tiltakozása ellenére lefoglalták. Egyik-másik még erős szitkozódás mellett sem akart belenyugodni a változhatatlan helyzetbe.

Ezután sorba mentek a várad-szőllősi és aradi-uti vámházakhoz. Mindenütt nagy riadalmat és ijjedelmet keltett a váratlan tejvizsgálat, de az eredmény mindenütt ugyanaz: a tej egyrésze hamisitott volt.

Akik korábban észrevették a rájuk nézve veszedelmes expediciót, igyekeztek a náluk levő hamisitott tejet kiöntözni.

A hamisnak talált tejet kannástól együtt beszállitották a rendőrségre, ahol azokat megsemmisitették.

Összesen mintegy *kétezer liter* hamis tejet találtak hamisitottnak a mintegy 11000 liter megvizsgált tejből.

A hamis tej megsemmisitésével még nem

Dr HERRMANN ANTAL.

Minden tekintetben kiváló és érdekes vendége van városunk t rsadalmának, közelebbről pedig a Katholikus Körnek. A ma esti közművelődési előadás tehát nemcsak tárgyánál fogva, hanem az előadó egyéniségénél fogva is rendkivüli érdekességü lesz.

Bár a tudós előadó nem ismeretlen széles e haza tudományosan képzett köreiben, mégis szükségesnek vélem néhány szóban az előadás iránt érdeklődők figyelmét dr Herrmann Antal egyéniségére forditani. Ugy szeretném jellemezni, hogy ne sértsem az ő szerénységét, de meg őszinte és igaz is legyen.

Az életrajz-iróknak annyi gondot és fejtörést senki sem adott még, mint ő. Mint nyelvtudós, mint ethnographus, mint zeneesztétikus, mint emberbarát egyformán nagy és kiválóan érdekes. A Néprajzi Társaságban csak olyan vezérférfiu, mint a nyelvtudományi és művészeti körökben. De mindenekfölött egyedül áll nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is a *„cigánytudományban“*, ha szabad igy forditanom a „Zigeunerkunde“ szót. (József főhg. cigány-nyelvtanában is neki oroszlánrésze van.)

E téren többet tett az európai tudományosság mezején, mint bárki más. Egyedül szerkeszti, irja, kiadja és expediálja a „Zigeunerkunde“ c. német nyolvü folyóiratot és még vagy három német nyelvü folyóirattal, köztük az Ethnologische Mittheilungent. Széleskörü tudását és érdeklődését misem bizonyitja jobban, mint az a körülmény, hogy a Paedagogiumban a német nyelvnek r. tanára; a kolozsvári egyetemen az ethnorgraphiának magántanára s ezelőtt néhány évvel Mármarosszigeten volt joghallgató.

Egy tanártársa igy jellemezte őt; „— az utolsó polihistor és az első ideális bohém.“ Valóban igazi rabja ő tudásvágyának, de a társadalmi formákat teljesen negligálja. Budapest közönsége előtt általánosan ismert egyéniség, aki vállára leomló kusza fürtjeivel, kopott nagy gallérköpeny be burkolózva, a legnagyobb utcai forgatagban is olvasva botorkál, beleütközvén járókelőkbe, lámpavasba. Ilyenkor fel sem pillantva, mindenkinek és mindennek kijár egy nem törődömséggel odavetett „pardon.“ — Étkezés, lakás, ruházat és érintkezési mód nála a legkisebb figyelmet sem érdemelnek.

S azért is, mig őt általánosságban ugy ismerik, mint „cigány tudóst“, nagyon sokan „tudós cigánynak“ nevezik és nem teljesen alaptalanul.

Csodálatos, hogy, aki a tudományosságban oly éles kritikus, az a társadalmi formák és konvencionális szokásokkal szemben oly szeretetreméltóan kritikátlan.

A világban csak kettő van, ami reá nézve értékes: az ész és szív, — s a mi ezen kivül van, cim, rang, pénz, társadalmi forma, — értéktelen. Szelleme és jósága minden szaván átérzik s ami ennek körén kivül esik, azt teljes mértékben negligálja.

Jellemzésül hadd mondjak el néhány epizódot azok közül, amelyek eszembe jutnak és egyszersmind el is mondhatók.

*

Szóbeszédben hallottam, de olyanoktól, akik igaztalant nem szoktak mondani, hogy a 80-as évek valamelyikén dr Herrmann Antal szabadságot kért egy évre, hogy tanulmányutat tehessen. Az engedélyt megkapta s egy ideig bolyongott az országban. De egyszer azután nyoma veszett. A köröztetése vált szükségessé. Az is elégtelennek bizonyult. Majd, csak talán egy év mulva került meg egy elfogott cigánykaraván tagjai sorában. Saját fülemmel hallottam tőle a „mi vándorlásunkról“ beszélni.

De hiszen páratlanul állanak irodalmunkban az ő általa összegyüjtött cigánydalok, melyeknek elbájoló szépségében lesz módunk ma este gyönyörködni, — azokat pedig nekünk el nem árulnák soha a fekete fáraók népe, azok csak meghitt köreikben elevenülnek meg.

*

A tanári teremben panaszkodott a direktor, hogy valami sürgős memorandumot

HOLLANDY, PAPP ÉS VELICS
Telefon 956. sz.
műbutor-, portal- és épület-asztalosok lakberendezési vállalata
Kaszarnya tér 7 s. am. (Pankolics-telep)
Gépek villanyerőre felszerelve. — Készitünk teljes lakberendezéseket, kávéház, vendéglő és egyéb üzletek teljes felszerelését, ugyszintén kapuzatok és épületmunkákat.
Teljes konyha- és előszoba-berendezéseket raktáron tartunk. — Jobbminőségü butorok javitása és fényezése (a helyszinén is) azonnal jutányos áron eszközöltetik. — Tervekkel és rajzokkal kivánatra dijtalanul szolgálunk.

menekülnek azonban a lelketlen tejárusok, mert még ezután jön a java: érzékenyen megbüntetik mindannyit s nevüket nyilvánosságra hozzák, hogy a közönség óvakodhassék tőlük.

A nagyközönség a legnagyobb elismeréssel adózik a hatóság buzgó eljárásáért. Remélni lehet, hogy ha sürübben ismétlődnek ezek a razziák, a város közönsége megszabadul a lelketlen tejhamisitóktól.

A miniszter kenyeret ad.

A kormány a nyomorgókért.

A nyári csapások, amint az előre volt látható, kegyetlenül éreztetik a hatásukat a néppel. Az egész ország szeme a nyári pusztulások után a kormány felé irányult. Onnan várnak mindent. Vetőmagot, sőt még a napi kenyeret is.

Az eddigiek után nem mondhatjuk, hogy szükmarku volt a kormány, Hiszen már az ősz elején acélos buzával rakott vonatok száguldtak az ország minden részébe, olcsó és kedvezményes feltételek mellett juttatván gazdáinknak a jövőre elsőrendü vetőmagot. Épen tegnap számoltunk be róla, hogy a kormány tovább ment és a gabonanemüeken kivül más növényi vetőmagot is juttat a gazdáknak. Ezzel azonban még mindég nem merült ki a kormány segedelme.

Tegnap ujabb leirat érkezett a földmivelésügyi minisztertől. A leiratban tudatja a miniszter, hogy minden községben rendkivül olcsón juttat a lakosságnak élelmi szert. A kormány ugyanis óriási mennyiségü élelmi cikkeket vásárolt össze és azt a lakosság arányaihoz mérten szét küldi a falvakban.

A községekben mindenütt a hitelszövetkezetek kapják meg az árukat és onnan szerezheti be a lakosság.

Nehogy azonban visszaéléseket köves senek el, a szövetkezeteknek rendeletileg lesz meghagyva, hogy ki mennyi árut vásárolhat. Az élelmiszerek áraiba nem lesz beszámitva sem a szállitási költség sem a csomagolás. Tekintve pedig, hogy a kormány nyerni sem akar az árukon, valószinü, hogy nagyon olcsón jut a nép az élelmiszerekhez.

A vevők is korlátozva lesznek. A miniszter segitségéhez ugyanis a 10 holdnál nagyobb birtokkal rendelkezők nem juthatnak. Az ügy nem puszta terv, mert már a nagyváradi kirendeltségnél van Biharvármegye ügye, ami azt jelenti, hogy pár nap mulva minden szövetkezetbe megérkezik az olcsó élelem.

A kormánynak ezt a legujabb munkáját minden vonalon nagy örömmel fogadták és lehetséges, hogy sok ember kezét le fogja venni az amerikai vándorbotról.

Katonai pompával temették el a közhuszárt.

A bulgárok kihallgatása.

A bulgárok véres leckét adtak a huszároknak és egy szerencsétlen ember az életével fizette meg a folytonos kisérletezést. Mert évek óta dühös fenyegetésekkel illették a vad bulgárok a kellemetlen szomszédot, lestek rájuk többször s csak kedvező alkalomra vártak, hogy egyszer leszámolhassanak.

A balkáni vérszag, amibe ketten is belekóstoltak, megadta nekik a kellő bátorságot. Az örökös viszály talán még a véres dráma után sem fog véget érni. Főleg nem garantálja a békét az a körülmény, hogy a bulgárok háza egész arzenál, bárdok, tőrök, fegyverek, kések egész halmaza van a házukban s e gyilkos szerszámokat továbbra is megtartják. Pedig a mezőrendőri szabályrendeletben engedélyezett egyszerü puskán kivül nem volna szabad náluk hagyni semmit.

Az ügyészség fog is intézkedni ez iránt.

A boncolás.

Gyöngyössy Balázs hulláját tegnap reggel fél 9 órakor boncolták fel a csapatkórház hullatermében. A boncolást dr *Grósz* Menyhért, dr *Fisch* Áron törv. orvosok és dr *Teiser* ezredorvos végezték.

Megállapitották, hogy az ütések is és a lövés is *halálos volt*. Először erőszakos dulakodás fejlődött ki a négy bulgár között, a kézfejeken mély karmolások vannak s a lövést hátulról kapta. A koponya hátsó részéből 18, a vállból 4 srétet szedtek ki. A lelövés után még öt ütést mértek a szerencsétlen huszárra, tehát valósággal *agyonbunkózták*.

A temetés délután 3 órakor ment végbe katonai pompával. Háromezer ember szorongott a kórház előtt. Egész délután fagyos szél fujt, égető hószilánkokat vágott az emberek arcába. Annál meghatóbb volt tehát ez a nagy részvét. Az ezred részéről ott volt Csécsi *Nagy* Imre alezrdes, *Böszörményi* Árpád főhadnagy és *Altorjay* hadnagy. Harminckét huszár masirozott a tragikus végü bajtárs koporsója után, amelyen négy koszoru feküdt.

Lukács Gy. u. 24.

Érdekes kis dokumentumot leltek a boncolás alkalmával a lelőtt huszár zsebében.

A *Tiszántul* tegnapi közlését élénken pertraktálták katonai és polgári körökben egyaránt, mely arról szólt, hogy Gyöngyösy szökni akart s az ősi állomásra szeretett volna jutni.

Nem birta a kemény huszár életet és át szeretett volna menni a gyalogsághoz.

---

nem tud kivasalni dr Herrmann Antaltól. Minden módon sürgettem már, nines más hátra, mint meghuznom a *fülét* . . . (mondja a direktor nevetve.)

Dr Herrmann fölpillant az ujságából:

— Azt ne tedd, mert visszaadom a kölcsönt, akkor pedig biztosan te huzod a *rövidebbet*.

*

A szórakozottságáról is általánosan ismert. A sok közül egyet.

A segédtanári irodába lépve, mohón kezdi kutatni a falon kifüggesztett tanári lajstromot. Egyszer csak megszólal:

— Kedves Kolléga Ur, nem tudná megmondani, hogy hol lakom én?

Elmosolyodom és rámutatok a nevére: Alagut-u. 2.

— Ja kérem, innen elköltözött a feleségem, tegnapelőtt május elseje lévén, a cimet felirtam valahová, de elvesztettem.

Egyszercsak a telefonhoz ugrik és felhivja Major J. Gyula zongora müvészt.

— Halló! Halló! Gyula kérlek, nincs nálatok a feleségem?

. . . . Nem tudnád hát megmondani, hogy most hol lakom?

Igen? . . . Tehát Lágymányosi-ut 22. Helyes! Szervusz!

*

Valóságos esemény volt az ő német studiumából minden óra. Szerettük őt őszintén és tiszteltük az ő tudását. De a diáknak könnyebb a lelke, ha egy óráról elmaradhat. Kicsiny terme lévén, mindnyájan be sem fértünk volna.

R. I. hallgató a szokás ellenére eléggé felszaporodott mulasztásait igazolni akarja.

— Kérem szépen tanár ur, sziveskedjék igazolni az órámat!

— Hát igazolja ön! . . .

(Csönd.) Mondjon kérem valami okot . . . (Csönd.) . . . Hát mondjon akármit, nem bánom, mondja azt, hogy sörözni voltam, vagy bármit.

— Igen kérem . . .

— No jól van . . . Gondoltam mindjárt, hogy alapos oka volt a mulasztásra, azért be sem irtam.

*

A ruhája, amelyben megismertük, éppen olyan kopott, fakult volt öt-hat év mulva is. A legnagyobb ritkaság volt őt másféle, diszesebb ruhában látni. Még a képesitő vizsgálatokra is, sőt az ünnepélyekre is megszokott gallérjában, nyakkendőjében és császárkabátjában jött el. Hosszu, kuszált szakálla melle közepéig ért s ha néha belemarkolt, kiviláglott a mellényén szerényen meghuzódó pecsétmiriád. És mi ezt a nemtörődő bohém egyszerüséget szerettük benne.

Megmosolyogtuk ugyan szinehagyott, gyürött, bélésétől válni kivánó kalapját, de óráról órára jobban megszerettük azt a koponyát, amelyet az befödött. Szereti őt minden tanitványa ma is.

Ugy senki nem beszélt Goetheről, Schillerről. Minden szava gyöngy volt. Csak a jó szive volt az oka, hogy meg nem tanultuk azokat. Mert a vizsgálaton oly gyönyörüen beszélt helyettünk, hogy kár lett volna belekontárkodnunk.

Az én osztálytársammal történt. A Sturm és Drany korszakról kellett volna felelnie. A nyakas magyar igy kezdte a német irodalmi ismereteit nyilvánitani:

— Sturm egy nagy német költő volt.

— Ugy, szólt dr Herrmann Antal — Drany meg a felesége. Nemde?

Dehát ilyen kis tévedés miatt csak nem vágja ketté egy fiatal ember pályáját. Elégségest kapott.

*

Nagyon sok kellene dr Herrmann Antal igaz megismeréséhez. De hiszen meg fog győződni a hallgatóság az ő széleskörü tudásáról és szellemességéről.

Én pedig bocsánatot kérek dr Herrmann Antaltól, hogy néhány intim dolgot elmondtam róla. Tartoztam ezzel közönségünknek, hogy azzal a meleg érdeklődéssel és szeretettel tekintsenek az előadásra, amelylyel mindenki, igy aki csak közelebbről megismerhette, körülveszi őt, a nagy tudóst, a nagyszivü embert.

IGAZ VALÓSÁG! Nem üres reklam! Az általanos rossz üzletmenet miatt december 1 től a következő igazán olcsó árak mellett árusitok ajándéktárgyakat, Barkinen, órasoknak és ékszerészeknek is, óriási raktar áll rendelkezésre.

1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona.
1 arany férfióra 39, 42, 45 korona.
1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
1 ezüst karkötős óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
1 acél- vagy nikelóra 4, 5, 6 korona.
1 női ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.
1 jó ébresztő óra 2.70, 3, 4 korona.
1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
1 szép, valódi gyémántgyürü 12, 15, 20 korona.
1 brilliáns gyürü 20, 25, 30 korona.
1 pár valódi brilliánsfüggő 40, 50 kor.-tól 3000 kor.-ig.
Arany nyaklánc 8, 10, 12 koronától kezdve.
Arany karikagyürü 6, 7, 8, 10, 50 kor.-ig.
Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62·50 korona.
Arany női gyürü 5, 6, 7 K.
Arany medaillon 4, 5, 6 K.
1 ezüst cigarettadoboz 8, 10, 12, 15 korona.
6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

Hadó csakis készpénzért! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árakról és nem vásárol **HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.**

Ezt bizonyitja az a kis cédula is, amelyet a halott zsebében találtak. Felirta az ezredese lakása cimét:

— *Lukács György-utca 24.*

Tudvalevőleg itt lakik Csécsi *Nagy* Imre és vagy ő akart elmenni, vagy bátyját akarta elküldeni, hogy tegyen valamit érdekében.

Három huszár.

A gyilkos bulgárok kihallgatása állandóan folyik. Ragaszkodnak első vallomásukhoz, hogy ők három huszárt kergettek meg. De hogy ki a másik kettő, azt nem lehet tudni és a tisztek sem tudják. De nem is hiszik, mint azt már tegnap megirtuk.

Kiszenvedett kabaré.

—

Hol vannak a főpincérek óvadékai?

Alig pár héttel nyilott meg sok reménységgel a szinház tövében a *Japán* kávéház. *Szüts* Laci, a kedvelt komikus mint társ vezette a kávéházat, amelyben volt a kapucineres bögrék mellett egy parányi szinpad is, fekete zongora döngött mellette és szinház után variete előadások vették kezdetüket.

A kávéház financiális ügyeit *Ösztreicher* József kezelte, ő vette át a főpincérek óvadékát, ő fizette a tagokat. Az óvadéklevelet azonban Szüts Laci is aláirta.

De a lózungból nem futotta a kiadás, Ösztreicher néha fizetett, néha nem fizetett és állandó zavarok miatt a tagok faképnél hagyták a kávéházat. Elment a kávéházból *Klenc* Jenő főpincér is, utána pedig Iványi Imre is; mindkettőnek óvadékja volt. Klencnek 300, Iványinak 500 koronája.

A kilépés napján kérték az óvadékot.

— Majd, majd, felelte Ösztreicher.

De nem adta ki. Emiatt aztán tegnap feljelentették a gazdát óvadéksikkasztás cimén, ami ellen Ösztreicher tiltakozott és kijelentette, hogy hajlandó az óvadékok felét kifizetni, ha Szüts vállalja a másik felét.

Szüts erre is kapható volt, azonban Ösztreicher meg most sem fizetett. Kihallgatása reggel 9 órától estig tartott s alighanem egyezséggel fog végződni ma. Szütsék azt szeretnék, ha Ösztreicher kilépne a vállalkozásból. Szüts eddig csak mintegy 20 koronát kapott a jövedelemből. Ezért szeretné egyedül vezetni a kávéházat. De egyelőre sulyos bajkák vannak az óvadék körül.

Uri fehérnemü, «FOWNES» kesztyü, «Hubig» kalap, eredeti ANGOL CIPO

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

HIREK

Tájékoztató.

Január 10. Szinügyi bizottság ülése délután 5 órakor.

Január 10 Vetitőest a Kath. Körben d. u. 5 ó.

Jan. 10. Prot. Nőegylet teastélye a Vigadóban

Január 11. A Kath. Legényegylet háziestélye este 8 órakor.

Január 11. Váradvelencei Kath. Kör megnyitó ünnepélye d. u. 5 órakor.

Jan 11. A Katholikus Nővédőegylet karácsonyi pásztorjátéka d. u. 5 órakor a Szent László menedékházban.

Január 11 Nagyváradi Ujságirók Segélyegyesületének közgyülése d. e 11 órakor a városháza disztermében.

Január 12. Nagyvárad város szociálpolitikai bizottságának ülése d. u. 4 órakor.

Január 17. A tiszti Kaszinó táncestélye.

Január 18. Ujvárosi Takarékpénztár közgyülése d e. 11 órakor.

—

* **Személyi hir.** *Fráter* Barnabás alispán tegnap hazaérkezett Debrecenből.

* **A Katholikus Nővédő-egylet ujabb térfoglalása.** A Kath. Nővédőegylet tegnapi választmányi gyülése örömmel vette tudomásul, hogy lehetségessé válik a patronázs szervezése Váradvelencén, ahol annyi a lelki gondozásra váró munkásleány. Különös elismerést aratott azonban Horváth Gabriella főnöknőnek készsége, aki mint Szent Vince igaz leánya és apostoli szellemének birtokosa nem tudta eltitkolni örömét, hogy ebben az ügyben az egylet segitségére lehet és bár nagyon szerény viszonyok közt kell a zárdanővéreknek élniök, még anyagi áldozatoktól sem riadnak vissza és egyuttal a többi testvérrel együtt rendelkezésére fog állni még a lányok erkölcsi vezetésében is, annál is inkább, mert a tartományfőnöknő különösen felhivta a Szent Vince intézetek figyelmét a leánypatronázs felkarolására. Ezzel a főnöknő felemelő és követendő példát nyujtott, hogy — amennyiben ezt a szabályok megengedik — nem szabad ridegen elzárkózni a korszerü katholikus intézmények támogatása elől. Különösen ott, ahol egyesületi otthonok nincsenek, hanem a fejlődő katholikus hitéletnek hajlékot kell adni az erre alkalmas intézetekben, mint pl. a Szent-László menedékház is, ahol az Urnők Kongregációja és a Katholikus Nővédő egylet patronessei mindig oly szives fogadtatásra találnak. Azt pedig mindenki természetesnek fogja találni, hogy Halász Gyula, Váradvelence buzgó és népszerü plébánosa a legnagyobb örömmel fogadja a patránázst, ami a legmesszemenőbb támogatásról biztatja az egyletet. A váradvelencei patronázs a jövő vasárnap fog megnyilni.

* **Eljegyzés.** *Hagen* Franciskát, Hagen Ferenc székelyhidi plébános testvérhugát eljegyezte *Czilli* Antal Székelyhidon.

* **Esküvő.** *Molnár* Bálint I. szertartásu káptalani uradalmi segédtiszt ma, szombaton, december 10-én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét *Tuka* Mariskával, *Tuka* János nyug. máv. tisztviselő, lapunk kiadóhivatala derék vezetőjének kedves leányával, a Szent Vince intézet kápolnájában.

* **Miskolczy Ferenc hivatalvizsgálaton.** Miskolczy Ferenc főispán tegnap folytatta a hivatalvizsgálatot. Ezuttal a tiszti ügyészek hivatalában vizsgált és minden tekintetben a legnagyobb megelégedésének adott kifejezést a tapasztalt rend és pontosság felett.

* **A német trónörökös napiparancsa.** A berlini Taegliche Rundschau közli azt az ezredparancsot, amellyel a német trónörökös december 16-án danzigi ezredétől elbucsuzott. A szokatlanul meleghangu napiparancs szövege a következő:

> Ezredem huszárjai! Két éven át ugyanazt a kabátot hordtam és ugyanazt a zászlót szolgáltam hűségesen mint ti. Őfelsége a császár és király uj teret jelölt ki katonai működésemnek és nekem engedelmeskednem kell. Átkozottul nehezemre esik ez és szivem majd megszakad, hogy nem fogok előttetek lovagolni, egész életemen át. Biztos vagyok benne, hogy ti is igy éreztek ebben az órában. Életem két legboldogabb évét töltöttem el köztetek. Ifjuságom száll ma sirba. Elszakithatnak ugyan tőletek, de szivem és gondolatvilágom köztetek marad. Ha majd egyszer a király hiv titeket és rohamot fujnak, jusson eszetekbe az, akinek legforróbb vágya volt, hogy a katonának e legboldogabb pillanatát a ti oldalatokon érje meg. Az a szoros és belső kötelék azonban, amely veletek, ezredem fiai, elválaszthatatlanul összeköt, csak akkor fog elszakadni, ha majd ütött az óra, amikor indulnom kell a nagy hadseregnhez odafönn. Hurrá! régi, forrón szeretett ezredem. Vilmos trónörökös.

* **Községek egyesitése.** A hivatalos lap közli, hogy a belügyminiszter a Biharmegye területén levő *Alsófeketevölgy* és *Dombrovány* összeépült községeknek egy kisközséggé való egyesitését elrendelte. Az uj kisközség neve „ideiglenesen": *Dombrovány* lesz.

* **Az alkoholizmus ellen.** A nagyváradi és biharmegyei Patronage-egyesület kérelemmel fordul Nagyvárad városához. A beadvány rámutat a nagy nyomorra, mely különösen az alsóbb néposztályban az alkoholizmus karjaiba hajtja az emberek roppant tömegét. Ez ellen céloz most akciót az egyesület s kéri a várost, hogy a Szent László-téri tejárusitó bódé mintájára a Külvárosban és Váraljján létesitsen ilyen házikókat, amelyekben tejet és meleg teát szolgáltassanak ki olcsón, vagy bizonyos mennyiségben teljesen ingyen. Kéri továbbá, hogy a hirdetési táblákon és oszlopokon az alkoholizmus pusztitásait ábrázoló képeket függesztessen ki a város.

* **Tartalékos tisztek.** A hivatalos lap tegnapi száma tartalékos tiszti kinevezéseket közöl. A nagyváradi 101. gyalogezredben hadnagyokká neveztettek ki: *Ortweir Molitor* Béla, *Lőwenstein* Ferenc és *Tury* Gyula tartalékos zászlósok.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készittetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kapnatók: Irigatorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási czikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, tamgépek, miderek jutányos árban

és kitünő kivitelben készittetnek. Telefon 419

* **Megjött a 75000 korona államsegély.** Ugy látszik, hogy a kormány nem szükölködik a pénz dolgában s az állampénztár nem is olyan üres, mint hirlik. Eddig ugyanis a belügyminiszter csak az év harmadik negyedében utalta ki a városoknak s igy Nagyvárad városának is a törvényben biztositott állami hozzájárulást. Tegnap az esztendő 9-ik napján megérkezett Nagyvárad városához a belügyminiszter leirata, amelyben tudatja, hogy az 1914. évre a városnak járó 75000 koronát kiutalta. A leirat meglepetést okozott a városházán, ahol bizony nagyon elfér most egy kis pénzmag, különösen, ha 75 darab ilyen értékes babás bankó képében jelentkezik. Az előző években a miniszter hasonló leirata nagy örömet okozott a tisztviselők körében, mert az nagyrészben őket illette, most azonban már nem érdekli közvetlen őket, mert a fizetésrendezés folytán az a város közpénztárát illeti.

* **Halálozás**. *Galamb* Jánosné szül. Komáromy Etelka, élete 44. évében elhunyt. Temetése ma, december 10-én délelőtt 10 órakor lesz a Bányasori vámháznál.

* **Hatósági zálogházat!** Tegnap folyt le *Horváth* Emánuel zálog üzletében a szokásos negyedévi árverés dr *Dajka* Endre rendőrkapitány iparhatósági kiküldött jelenlétében. Ugy ezen árverés, mint az utóbbi években megejtett többi zálogházi árverések fényes bizonyitékát adták a hatósági zálogüzlet szükségességének. Ugyanis az árverés alá került 480 tétel közzül mintegy 430 kizárólag aranynemüeket tartalmazott, mig a többi 50 tárgy részben ezüstnemüt, részben kisebb dolgokat, kerékpárokat, varrógépet, csizmát, több vég vásznat stb volt. Szoros értelemben vett ipari cikk pedig egyáltalában elő nem fordult. Ez a rövid kis statisztika beigazolja, hogy manapság a zálogházak csakis az aranynemüek számára vannak nyitva és ezzel elveszitették eredeti rendeltetési céljukat (mert ezidő szerint csakis ékszerekre adnak kölcsönt.) A zálogházra szorult szegény elem ugyszólva ki van zárva a zálogházból és kénytelen portékáját a piacon potomáron elkótyavetyélni, pedig tulajdonképen az volna a rendeltetése, illetve régebben az volt a hivatása a zálogházaknak, hogy a hirtelen kölcsönre szorult szegény embert kisegitse pillanatnyi zavarából nagyobb áldozat nélkül.

* **Kossuth titkárának végrendelete**. Székesfehérvárról telefonálja tudósitónk: Egy érdekes, különc öreg ur halt meg Székesfehérvárott. *Gergely* Károly nyugalmazott táblabiró, volt 48-as vörössipkás honvéd, aki hosszu ideig volt *Kossuth* Lajos magántitkára. Jókainak osztálytársa volt, s nagyon jó barátságban volt Petőfi Sándorral is. Tegnap bontották fel a végrendeletét. Kiderült, hogy az elvonultan, csendben élő Gergely Károlynak 400000 korona vagyona van. — Ebből a kunszentmiklósi, kecskeméti és pápai főiskoláknak 90—90000 koronát hagyott. Öt székesfehérvári uriasszonynak egyenkint 500—500 koronát hagyott egy elvesztett fogadás megadása cimén, a cigányoknak pedig, akik a temetésén muzsikálnak, szintén 500 koronát adott. Mert meghagyta, hogy cigányzene mellett, szép, szomoru magyar nótával kisérjék utolsó utjára.

* **A Kath. Kör mai vetitőelőadása.** Kivételes, nagy érdeklődésre tarhat számot a Kat. Kör mai vetitőelőadása. Dr *Herrmann* Antal egyetemi magántanár, európai hirü tudós, linguista és etnografus lesz a Kör vendége, aki rendkivül szellemes előadó és nagy-nagy szeretettel foglalkozik témáival. A mai vetitőelőadásának tárgya, mint már jeleztük: *Erdélyi fürdő és nyaraló helyek*, vetitett képek és eredeti erdélyi magyar, székely, örmény, szász, oláh, zsidó, szombatos, cigány népdalok bemutatásával. Dr *Herrmann* Antal bejárta egész Erdélyt, ismeri és szereti Erdély sok-sok természeti szépségét, s a mai előadásával igazán élvezetes, szép estét fog nyujtani a vetitőestek közönségének. A vetitőelőadás ma este 5 órakor kezdődik.

* **Hatósági mészárszék Győrött**. Győrből jelenti tudósitónk: A város bizottságot küldött ki azzal a céllal, hogy készitsen tervezetet egy felállitandó, hatósági mészárszékről. A javaslat már elkészült és azt tervezi, hogy a város egész husfogyasztásának egynegyed részét lássa el a hatósági mészárszék utján. Az elsőrendü marhahus kilóját egy korona ötven fillérért fogja árusitani a város. A beruházási költségek ötvenezer koronát tesznek ki. A tervezettel a januári közgyülés foglalkozik. Hát Nagyvárad mikor mozdul meg.

* **A Szèchenyi-lakoma szónoka.** A Pol. Ért. jelenti, hogy a Nemzeti Kaszinó rendes évi közgyülését az idei február elsején, vasárnap tartja. Ugyanezen a napon lesz a Széchenyi-lakoma, a melynek szónoka állitólag Wekerle Sándor lesz.

* **A „Budapesti Napló" és a kormány.** A Budapesti Tudósitó félhivatalos közli, hogy a Budapesti Napló és a nemzeti munkapárt között megszünt a kapcsolat. Hogy mennyire helyénvaló volt ez az intézkedés, legjobban igazolja *Pályi* Ede dr főszerkesztő elbizott nyilatkozata, a ki most kijelenti, hogy a munkapárttal az összeköttetést meg sem szakitotta, mert hisz a munkapártot *ő alakitotta meg*. Pályi Ede különben erősen szabadkőmüves irányban vezette lapját, mely igy létalapját vesztette el, mikor a kormány megszakitotta vele összeköttetését.

* **Szuperintendens választás a tiszáninneni egyházkerületben.** Miskolcról jelenti tudósitónk: Tegnap bontották fel a tiszáninneni református egyházkerületnek Fejes István elhunytával megüresedett szuperintendensi székére beérkezett szavazatokat. Dr Tüdős István miskolci esperes 182 szavazatot kapott, a többi szavazatok igy oszlottak meg: Radácsy György 110 szavazat, Révész Kálmán 77, Novák Lajos és Kérészi Barna 1—1 szavazat. Három egyház nem szavazott, két egyháznak szavazatát pedig érvénytelenitették. Mint hogy a választáshoz abszolut többség kell, a dr Tüdős Istvánra eső szavazatok száma négygyel az abszolut többségen alul van, uj választást kell elrendelni. Az uj választást három hét mulva fogják megtartatni.

* **Kik élvezik a város villamosjegyeit.** Nagyvárad város és a Városi Villamosvasut társaság igazgatósága között kötött szerződés szerint a villamosvasut 20 darab villamosvasuti szabadjegyet köteles évenkint a városi tisztviselők, illetve alkalmazottai részére kiadni. A város tanácsa eddig ugy intézkedett, hogy ezeket a szabadjegyeket első sorban azok a városi alkalmazottak kapták, akiknek legtöbbet kell a városban járni hivatalos teendőik közben. Ezek közzé sorozták pl. a négy első osztályu vámellenőrt, akiknek csekély időközökben hol az egyik, hol a másik vámnái kell megjelenniök ellenőrzés céljából. Ez évben azonban a villamosszabadjegyek kiosztásánál mellőzték őket s a szabadjegyeket olyanok részére adták, akik nem hivatalos ügyekben, csak magáncélból használják a villamos vasutat. Mivel pedig a vámellenőröknek feltétlnn szükségük van a villamosvasutra, hogy a város különböző végpontjain levő vámházakat gyorsabban megközelithessék, fizetésük pedig oly csekély, hogy képtelenek a sajátjukból a villamosjegyet megszerezni, ha a polgármester nem intézkedik, *Komlóssy* József tanácsos, mint a vámkezelés főfelügyelője, kénytelen lesz a város terhére beszerezni a vámellenőrök részére a villamosjegyeket.

* **Villamos vasutvonalak felülvizsgálata.** A kereskedelemügyi miniszter értesitette Nagyvárad városát, hogy a Nagyváradi Vasut részvénytársaságnak az alapengedély okirat kiegészitéséül kiadott 2., 3. és 4. sz. engedélyokirat függelékével engedélyezett vasutvonalak és létesitmények müszaki felülvizsgálatát elrendelte. A vizsgálat foganatositásával Nagy Dezső kir. főmérnököt bizta meg. A felülvizsgálat jan. 12-én délután 3 órakor lesz.

* **A Honvédzenekar a Fekete Sas kávéházban.** A m. kir. nagyváradi honvédzenekar ma, szombaton este a Fekete Sas kávéházban hangversenyt rendez. Müsor a következő: 1. „Tokaji" magyar induló Rohrbeck. 2. „Éjjeli barangolók" keringő Ziehrer. 3. Nyitány „A kalifa" c. op.-ból Boieldieu. 4. Nagy ábránd „Tanhauser c. op.-ból Wagner. 5. Gavott Frycsaj. 6. „Karinthiai dalkoszoru" egyveleg Koschat. Szünet. 7. Román nagy ábránd Klos. 8. Kettős és Finale „Zrinyi Miklós" c. op.-ból Zaytz. 9. „Kincs" keringő „Cigánybáró" c. optt.-ből Strauss. (A következő hangverseny szerdán.)

* **Bezárt iskola.** A Tisza Kálmántéri községi elemi iskolában fellépett kanyaró járvány miatt, amelyet a Tiszántúl tett szóvá, dr *Mayer* László tiszti főorvos az iskolát jan. 7-től jan. 21-ig bezáratta. A főorvost az inditotta erre a lépésre, hogy a vakáció alatt nagyon elhatalmasodott az epidémia. Kétszázharminenyolc gyerek közül kilencvennyolc gyerek volt beteg. Azonban a járvány enyhe lefolyásu, haláleset egy sem fordult elő. Egyedül az a feltünő még, hogy ezt a bezárási határozatot még mindig nem kézbesitették az iskolának. Igy történt

ORVOSILAG TÖBB SZÁZ ESET BENAJÁNLAV.
TELEFON 10-39. □ TELEFON 10-39.
KEPESELEK
ORVOSI KÖTSZERÉSZ ÜZLETE
NAGY-VÁRAD „SAS-PASSAGE"
ATJÁRÓ. Ajanlja saját készitményü
sérvkötőit, szuzpenzoriumok, fecskendők és betegápolási czikkeit, u. m. egyenestartók, hasköiők, ágytálak, bidég,
anatómiai sérvkötők, amelyek a sérvet állandóan visszatartják, müláb- és n üvégtagok, gummi cikkek, hari-nyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek.
Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. :: Óriási nagyraktár. :: Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

meg, hogy még tegnap is tanitás volt. Ha nagyon sietnek a határozat közlésével, még olyan szerencsések lesznek, hogy addig eljön jan. 21-ike.

* **Uj női zenekar a Korona-kávéházban.** Ma és mindennap Neszmélyi Izsóné női zenekara 38-ik Rácz Laci kitünő primás vezetése mellett közremüködnek: Neszmélyi Izsóné harmonium, Neszmélyi Bözsike hegedü és kuplé énekesnő, Cseresnyés Irmuska hegedü és népdal énekesnő, Ringhoffer Mariska szólista, Reinthaler Margit dalosnő, Andikovits Gizella bőgős és Fonyó Tihamér zongoramüvész. A zenekar a legujabb uj darabokat adja elő u. m. a Nevetőférj, Katona dolog, a Mozikirály stb. és az összes klasszikus ujdonságokat. Szabad bemenet. Kezdete este 8 órakor Szives pártfogást kér Neszmélyi Izsóné karmesternő.

* **Jégpálya a Rhédey-kertben.** A Rhédey-kerti Sport-tér fenyőkoszoruzta köröndjében tegnap óta pompás jégpálya áll a korcsolyázók rendelkezésére. A kitünően elkészitett mesterséges jégtükrön már igen sokan iringálnak s bizonyos, hogy itt fog találkozót adni egymásnak az egész város korcsolyázó társadalma. A vezetőség érdekes sportprogrammot fog lebonyolitani s ha az időjárás engedi versenyek és ünnepélyek fogják élénkiteni a korcsolya saisont.

Áruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállitott árak

☛ **Kossuth-utca**

☛ **elején.**

Kertész S. Sándor

női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendüek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok asztalnemüek. Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal teritők. Szőnyegek. Mosó barhetek, zephierek és kartonok. Kész női és férfi fehérnemüek Paplanok. Szőrme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésáruk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban** a volt Szichta, valamint Tóth Zsigmond-féle üzlethelyiségek azonnal kiadók. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x **Kinai spitz,** hófehér, selyemszőrü, tiszta nemes faj. Gyönyörü példány, fiatal kan kutya olcsón eladó. Cim a kiadóban.

x Egy jóforgalmu sütőde lakással együtt átadó betegség miatt, esetleg a ház is eladó. Cim a kiadóban.

x **Az E. K. A. R. T.** (Egyesült Kereskedelmi- és Automobilszállitási Részvény Társaság) helybeli fiókja luxus és teherautomobilokat szállit az összes felszerelési cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. sz. a.* nagy raktárt tart. *Telefon: 13-21.* A cégnek *Kórház-utca 6. sz. a.* pedig minden tekintetben megfelelő nyilvános garázs és javitómühelye van szakfelügyelet alatt. Telefon: 13-52. Benzin és olaj nagy raktár! A cég felhivja az érdekeltek figyelmét utirányba forduló lámpáira, melyek itt szerezhetők be.

x **Báli női atlasz cipők** minden szinben és fehér bőr cipők 3 koronáért kaphatók, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosnik, téli cipők, fehérnemüek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Két jogász sétál a városban,** szembe találják magukat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránézésük történik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, amilyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Kölcsey-utcán*, passagé-kapu mellett.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakaritani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli idényre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegitők, szövetek, kesztyük, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállitott árban beszerezhetők.

x **Meghóditotta a hölgyeket** MLLE JULIETTE elsőrendü mellfüző különlegességeivel Szinház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett) Telefon szám 827.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt Rácz és Vass női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm** és **felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Teljesen ujonnan van átalakitva** a Rimanóczy-étterem Körös-parti helyisége. Gyönyörü délszaki növényekkel van diszitve, pazarul világitva. Minden időben társas összejövetelek, lakodalmak vagy gyülések alkalmára a n. é. közönség rendelkezésére áll. Elsőrangu magyar és francia konyha, finom borok, kőbányai sörök és előzékeny kiszolgálásról gondoskodik *Fitz Sándor* bérlő.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasitott 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállitásra a Polgári Takarékpénztár r. t. árusztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x **Felhivás.** Átköltözködés miatt az összes raktáron levő árukat fél áron alól kiárusitjuk, u. m.: férfi és női ernyők *óriási választékban*, női, férfi és gyermek téli kesztyük, gallérvédők, női lélekmelegitők, zsebkendők, harisnyák, nyakkendők, férfi és gyermek sapkák, bőr- és acéláruk és egyéb disztárgyak óriási választékban fél áron alól. — Üzletünket február 1-re a Szent László-téri volt Radó-féle helyiségbe helyezzük át. Tisztelettel KLEIN VILMOS és TÁRSA.

x **Több egyszobás lakas kiadó.** Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Gyászkalapokból** nagy választék érkezett UJHELYI RÓZÁHOZ, Rimanóczy-utca, Royál-kávéházzal szemben. 4 óra alatt bármely modell után készülhet gyászkalap. Tisztelettel UJHELYI RÓZA, Rimanóczy-utca 2. szám.

x Január 1914. — Egy uj szám! Ujitás történt az Aszódi cukorka üzletébe ugyanis a kinek nem szükséges egész doboz Kugler Gerbeaud cukorka, hanem kimérve akar venni, mai naptól a Csokoládé Király fiók üzlete az Aszódi cégnél — azzal fog kedveskedni vevőinek, hogy éppen ugy mint Budapesten, kissebb mennyiségben is élvezheti a vásárló közönség a Kugler bonbont, budapesti árakkal. Igy tehát már 10 dekánként is beszerezhető, valamint 1/8-, 1/4, 1/2- és 1 kilós dobozokban. Ezen ujitásnak bizonyára örvendezni fog sok-sok szép leány. Vigyázat Rákóczi-ut, nem Bémer-téren van az Aszódi-fiók, fő üzlet Kossuth-utca, II-ik fiók Kert-utca.

x ZOMBOR SÁNDOR sebész-orvosi müszer-kötszer és testegyenesit gépek készitője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett mühelyében készit mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett electrotechnikai vállalata Nagyvárad, Bazár épület, szinház oldal.

Telefon 525. Telefon 525.

* **Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Erdekében áll,** hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László és Tsa* uri-női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendü munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **Ingyen javitjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejelünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyákig. **Harisnyakötöde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállodával szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő **„Bartos harisnyája tartós.“ Helyi és vidéki telefonszám 1359.**

x **Ezerféle játék** fiuknak, leányoknak gyönyörü szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicürök és fésü készletek nagy választékban kaphatók a *Párizsi Bazárban* Sas alatt.

Elsőrendü modern hölgyfodrászterem a

Ramningeré

szinházi és hölgyfodrász

☛ **szemben a szinházzal.**

Telefon 1076. Telefon 1076

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

A legszebb kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4. Telefon 783.

Fogak és fogsorok ugy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkalat fog és gyökér huzás és tartós fogtömések et készit

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb ajándék

orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839. Telefon 839.

„The Roosewelt Schoe“

amerikai cipők

12·50 és 16·50 kizárólag

Reichard Dezső

cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda épületében kaphatók.

SZINHÁZ

Heti müsor.

Szombat: Tatárjárás.

Vasárnap délután: Budagyöngye; este: Katonadolog. (Bemutató előadás.)

Hunyady József jubileuma.

Nagyvárad város szinházi közönségének alkalma lesz a jövő hónapban ünnepelni egy olyan izig-vérig müvészembert, mint *Hunyady* József. A szinügyi bizottság mai ülésén *Juricskay* Barna tb. tanácsos fel fogja olvasni az alábbi beadványt, amelyet a nagyváradi lapok szinházi referensei irtak alá.

A beadvány igy szól:

Nagyságos Elnök Ur!

Tekintetes Szinügyi Bizottság!

Hunyady József a nagyváradi Szigligeti szinház tagja már a mult évben betöltötte érdemes sikerekben gazdag szinészpályája negyedik évtizedét. A város közönsége körében kifejezésre jutott közóhajt telmácsoljuk, méltóztassék oda hatni, hogy *Erdélyi* Miklós szinigazgató a február havi müsor keretében alkalmat nyujtson a város szinházi közönségének arra, hogy kellő ünnepi keretek között kifejezésre juttathassa a jubiláló müvész iránti meleg szeretetét és őszinte nagyrabecsülését.

Bihari Sándor a Szabadság, *Dutka* Ákos az Uj Nagyvárad, *Horkay* Elemér a Nagyvárad, *Papp* Jenő a Tiszántul és *Tabéry* Géza a Nagyváradi Napló munkatársa.

A jubileumot külön bizottság készíti elő s rendkivül meleg szeretettel készül rá egész nagy Bohémia.

—

Tatárjárás. Szombatig a tegnap este bemutatóra került a Feleségünk marad müsoron, mig Szombaton a Tatárjárás kerül szinre, fő női szerepben F. Károlyi Leonával, aki ebben a reprizben az idényben már oly jelentős sikereket aratott.

A bérlők figyelmébe. A szinház igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy a második felévi bérletdijakat a szinház irodájában befizetni sziveskedjenek.

A Zerkowitz-bemutató. A Katonadolog mulatságos tartalmát — dióhéjban — az alábbiakban ismertetjük: Két huszártiszt, egy néptanitó és egy szinésznő Pestről Kinába vetődnek. Az öregebbik katona mindenféle fess gárdát szervez, ami alkalmat ad diszfelvonulásokra és különböző női formák plasztikus szervirozására. A fiatalabb tiszt beleszeret Fucsufu kormányzó lányába és meggyülik a baja kinai vetélytársával, aki tőrbe csalja, láncra vereti, ki is végeztetné, ha az áldásos diplomáciai közbe nem lépne. A szerelmes katona a legsulyosabb megpróbáltatásokra is fitymálva legyint: Katonadolog! Szivós energiájának meg is érik a gyümölcse. Megkapja feleségül a kormányzó lányát és a vetélytársát a pesti szinésznő kártalanitja.

Ez természetesen csak halvány árnyalata azoknak az ötletekkel teli jeleneteknek, amelyektől hemzseg a Katonadolog, a melynek táncai is külön fejezetet érdemelnek. A táncokat Révész, a kiváló táncmester tanitotta be, aki a következő uj és eredeti korreográfiai csodákkal lepi meg a nagyváradi publikumot: a markotányosnők tánca, pávián tánc, ópium tánc, kutyamosó-tánc, lóverseny-tánc, zuzza-tánc, haditánc és végül egy pompás, vadonatuj tangó, amelyet Szentgyörgyi Mártha és Kerényi Irén fognak lejteni, az utóbbi szenzációs frakkban, amely magában véve külön látványossága a darabnak. Az óriási személyzetet igénylő operettében az egész ensemble foglalkoztatva van és minden szerep különkülön értékes ebben az operettében. Ezenkivül — természetesen szinen van az egész karszemélyzet, akik számára pazar fényü toalettek készültek, mint ahogy Erdélyi Miklós szinigazgató, minden tekintetben óriási sulyt fektet a Katonadolog kiállitására.

Buda gyöngye. Vasárnap délutánra Buda gyöngyét tüzte előadásra a szinház. A sok kedves melódiával teli operette eme előadása is kétségtelenül szép sikerrel fog járni, amennyiben a cimszerepet ezuttal is F. Károlyi Leona játsza, aki már a bemutató alkalmával is sikert biztositott ennek az operettének.

MULATSÁG

A Protestáns Nőegylet mai teaestélye. Nagyvárad egész uri társadalma fog találkozni ma este a Vigadó diszes, villanyfényes nagytermében a Protestáns Nőegylet teaestélyén. Vidám farsangi hangulat, igazi hamisitatlan jókedv jellemzi e mulatságot, amelynek hagyományos jó hirnevét szinte fölösleges is külön kiemelnünk. Bizonyos, hogy sokan lesznek, és mindenki jól fog mulatni. A teaest délután 5 órakor kezdődik.

A Tiszti Kaszinó bálja. A nagyváradi helyőrség kaszinója folyó hó 17-én tartja meg a Kereskedelmi Csarnok müvészi izléssel dekorált és fényesen kivilágitott termeiben ez évi farsangi nagy táncestélyét.

A tisztikar és a közönség nagy és élénk előkészülettel várják a fényes és előkelő táncmulatságot, mely hivatva van a régi kedélyes, szép váradi mulatságok tradicióit felujitani.

EGYESÜLETEK

A Kath. Nővédő-egylet választmányi ülése.

A Kath. Nővédő-egylet tegnap délután választmányi gyülést tartott.

Jelen voltak: özv. Óváry Sándorné elnöknő, özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné, özv. dr Személy Kálmánné, özv. Grunwald Henrikné, Sándor Albertné, Kazinczy Mariska, Óváry Klárika, Komlóssy Etelka, Justh Magda, Szilágyi Dózsa.

Des Echerolles Gilbertné kimentette magát az ülésről.

A választmányt tudomásul vette, hogy az elnöknő jegyzőnek Óváry Klárikát nevezte ki, aki eddig is a jegyzői teendők legnagyobb részét dicsérendő pontossággal végezte, könyvtárosnak pedig Komlóssy Etelkát, aki nagyon lelkes és értékes patronessznek bizonyult eddigi rövid müködése alapján. A választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr Takács Menyhértnek, hogy az alapitó tagok sorába lépvén, az egyletet megtisztelte. A választmány örömmel vette tudomásul a megyéspüspök és a káptalan azon nagylelkü elhatározását, hogy 300—300 koronával segitik az egyletet, ami annál inkább is szükséges, mert az egylet Várad-Velencén is nyit patronázst.

A választmány nagy örömmel töltötte el az a készség, amivel Horváth Gabriella, a váradvelencei irgalmas testvérek érdemes főnöknője segédkezet nyujt a patronázs felállitására, ami az ő apostoli lelke imájának tárgya volt, amiben Szent Vince szellemének ujabb hóditását látja.

A választmányban lelkesedést keltett, hogy a zászlóavatásra a zászlóanyai tisztet Farkas Edith alapitványi hölgy és a Missiótársulat elnöknője szivesen elfogadta, akinek müködése országszerte ismeretes és aki

már tartott Nagyváradon a Katholikus Kör bőjti estéjének keretében egy nagy elismeréssel fogadott előadást.

A zászlóavatás ünnepéllyel lesz kapcsolatban, amelynek tartalmas müsorát a zászlóavatás programmjával együtt később közli az egylet.

Több benső ügy elintézése után a gyülés véget ért.

IRODALOM

Népoktatás. Tanügyi havi folyóirat. Szerkeszti: Dreisziger Ferenc tanitóképző tanár. IV. évfolyam. Kalocsa. Előfizetési ára egész évre 4 korona.

Uj évfolyamát is ugy kezdi ez a folyóirat, mint ahogy az eddig valókat folytatta: tartalmasan, komolyan, az iskola belső életének fejlesztésére forditva főgondját. Értekezései most is elméletiek, a gyakorlatra épitve és gyakorlatiak, az elmélettel megvilágitva. Gyakorlati leckéikben is mindig valami uj, értékes és eredeti van; a mostani kettő is ezekkel a tulajdonságokkal rendelkezik. Főbb értekezései: Paksi Bernát: Lélek az iskolában. Péter János dr Rotterdami Erasmus és a népnevelés. Gálik Károly: A családi nevelés ferdeségeinek és hiányainak orvoslásáról. Dér Ferenc: Az olvasó- és tankönyvek illusztrációiról. Sztára József: A matematika története pedagógiai vonatkozásokkal (Babilonia és Asszíria.) Hock Károly: A svéd tornáról általában. Gyakorlati leckék: Marton Mátyás: Egy hittani lecke. Gáthy Barnáné: Auto-analitikus számolás (a 4 ismertetése.) A Szerkesztő: † Gyetvay Béla. Apró Közleményeinek legtöbbje egy-egy ujabb pedagógiai esemény, eszme, ötlet rövid ismertetése. — Melegen ajánljuk.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Erdei János motorja.

A polgári iskola betörője, *Erdei* János tegnap ismét szerepelt a biróság előtt. Ezuttal ugyancsak a járásbiróságot foglalkoztatta egy kisebb lopás esetével.

Seybold járásbiró elé szuronyos börtönőr kisérte Erdeit, aki a polgári iskola és a főgimnáziumi betörésekből kifolyólag jelenleg az ügyészségi fogház lakója.

Egy motoros biciklit lopott valahonnan, potom áron eladta, a pénzt pedig egyszerüen elmulatta.

— Beismeri a bünösségét?

— Nem. Es itt egy hosszu mesét adott elő Erdei arról, hogy ő egy fugyivásárhelyi embertől kapta a motort — eladás végett. 20 percentet igért neki a pénzből. Ő el is adta, a pénzt pedig átadta a tulajdonosnak, aki azonban eltünt és azóta sem látta még. Egy fillért se látott tőle.

A tárgyaláson kiderült azonban, hogy bizony lopta Erdei a kerékpárt. Az a bizonyos fugyivásárhelyi ember nem is létezik.

A járásbiró 7 napi fogházra itélte Erdei Jánost.

TÁVIRATOK

Az Osztrák-Magyar bank leszállitja a kamatlábat.

Bécs, jan. 9.

Jól értesült pénzügyi körök biztosra veszik, hogy az Osztrák-Magyar bank szombaton leszállitja a kamatlábat.

Tisza a királynál.

Bécs, jan. 9.

(Saját tud.) Gróf Tisza István egyórás kihallgatáson jelent meg a királynál. Ofelsége előtt a kormány ujévi szerencse kivánait tolmácsolta azután folyó ügyekről tett jelentést. A kihallgatás után az uralkodóház tagjainál is lisztelgett Tisza.

Szerb cáfolat.

Belgrád, jan. 9.

A szerb sajtóiroda jelenti: A Pesti Hirlap megerősitett szenzációs állitása a szerb-román titkos szerződésre vonatkozólag, nem szorul ujabb cáfolatra, miután azt már egyszer a leghatározottabban megcáfolták.

A pozsonyi—bécsi villamos.

Bécs, jan. 9.

(Saját tudósitónktól.) Ma tartották meg a Bécs és Pozsony közt létesitett villamos vasut próbautját. Reggel 8 órakor Bécsből indult a 3 kocsiból álló villamos vonat. A határnál magyar és osztrák hatósági részről ünnepi beszédeket tartottak. A villamos 11 órakor ért Pozsonyba.

Öngyilkos urileány.

Pozony, jan. 9.

Prnonszky Gizella 22 éves urileány sziven lőtte magát és azonnal meghalt. — Tettének oka szerelmi bánat.

A Schizma-pör.

Máramarossziget, jan. 9.

Ma szombaton folytatják a görög ünnepek miatt félbeszakitott schizma-pör tárgyalását. A tárgyalásról mindennap kimeritő jelentéseket küldenek az igazságügyminiszteriumba, amely viszont a kabinetirodába terjeszt fel jelentéseket. Ofelségét a per minden mozzanatáról informálják.

A milliomos cigányok.

Szombathely, jan. 9.

Vasmegyében az idetelepedett milliomos cigányok nagy garázdálkodást visznek véghez; ahol csak lehet, lopnak, csalnak. A városok, községek most már mindenünnen továbbitják őket. Tegnap egy 30—40 főből álló csapat Németujváron megtámadta Keszely János pályaőrt. Az őr bezárkózott a lakásba s csak ugy tudott megmenekülni tőlük, hogy az ablakon keresztül lövöldözött rájuk. A telefonhivásra elősiető csendőrök elől azután elmenekültek az u. n. milliomos cigányok.

Törökország és a Monarchia.

Konstantinápoly, jan. 9.

Pallavicini őrgróf osztrák-magyar nagykövet a nagyvezér előtt felvigositást kért Törökországnak Albánia elleni törekvéseiről. A nagyvezér kijelentette, hogy ilyesmiről nincs tudomása, különben pedig Törökország a nagyhatalmaknak Albániára vonatkozó megállapodását sérteni nem akarja.

KÖZGAZDASÁG

Tanitók Fürdője R. T. megalakult. Rendkivüli lelkesedés, kiváló érdeklődés kisérte a Tanitók Fürdője Részvénytársaság elnevezés alatt Székelyudvarhely székhellyel, a napokban megalakitott üdvös célu, társadalmi intézményt.

Programmja, alapszabályszerü feladata ezen jótékony egyesületnek: a hazai tanitók és más társadalmi állásu egyének számára olcsó árszabásu gyógyfürdőt és üdülőhelyet, szervezni és kezeltetni. Alkalmas helyen pedig, tanitók vezetése alatt egy országos gyermektelepet akar létesiteni. Evégre Szejke fürdő megvételét; a tovább fejlesztés érdekében pedig a fürdői területnek villatelkekre való felparcellázását és értékesitését; a fejlesztés javára a 25 korona névértékü részvényeknek további gyüjtését, a fürdő és gyermektelep érdekében a folytatólagos agitálást, az alakuló közgyülés egyhangulag elhatározta. Ez alkalommal ugy az alakuló közgyülést, mint a szervező: Gyerkes Mihály ig. tanitót az ország minden vidékéről igen igen számosan üdvözölték.

A hazai tanitók ezen ujabbi, közhasznu, szociális intézményét mi is, akik állandóan érdeklődéssel viseltettünk fejlődése iránt, a legmelegebben üdvözöljük s annak további pártolását, hathatós támogatását a tanitóság, szülők és más érdeklődőknek figyelmébe ajánljuk.

Gabona üzlet.

Buza áprilisra	11.38
Buza májusra	11.40
Buza októberre	10.68
Rozs áprilisra	8.68
Rozs októberre	8.36
Zab áprilisra	7.61
Zab októberre	7.58
Tengeri májusra	6.57

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	840.—
Osztrák hitelrészvény	635.—
4%-os koronajáradék	83.—
Osztr. magy. államv.	716.—
Jelzálogbank	436.—
Leszámitoló és pénzváltó	515.50
Hazai bank	289.—
Magyar bank	532.—
Keresk. bank	3818.—
Rimamurányi	640.—
Salgótarjáni kőszén	738.50
M. Ált. Kőszénbánya	1019.—

A szerkesztésért felelős:
Dr KRŰGER ALADÁR.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz-szul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilagyi Dezső-u. 5. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Belepési felhivás.

A Polgári Takarék és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-u ca 4. szám.

1914 január 1-énmegnyitotta 19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhivja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az uj évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés-szerinti számu törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. *Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk utján is eszközölhetik.* Az uj évtársulat 3 évig tart, melynek eltelte után a tagok az általuk ekként megtakaritott tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyüjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdithatása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyujtson

Kölcsönök adatnak :

a) a heti befizetések $^{9}/_{10}$ része erejéig minden további biztositék nélkül;

b) ingatlanokra ;

c) elegendő biztositékot nyujtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási dij fizeteneő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az uj évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósittatnak. *A kölcsönökről kiállitott kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni szivesked jenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarék- és segély-szövetkezet" igazgatósága.

UFI YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet: Zöldfa Passage 93. Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgari arak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Uj! Csipke, himzés és harisnya üzlet Uj!

nyilik meg december 23-án Rákóczi-ut 5. sz. a. Eddig még nem létezett olcsó árakkal.

Tisztelettel

Friedman Jenő.

Aki hirdetni akar

még pedig eredményesen, az forduljon a

„LEOPOLD"

hirdető vállalathoz

BUDAPEST,

VII., Erzsebet-körut 41.,

ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hirlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid árakon eszközölnek. Minden felvilágositás a t. e. hirdetőknek dijmentesen.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tüz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujonnan épült intézeti helyiségünkben létesitett **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszekrények (safes) csekély dij ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrénykékben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár.

A Magyar Földrajzi Intézet

Világatlasza,

szerkesztik:

Kogutowicz Károly dr. és Littke Aurél dr.

130 térképlapja 100 fő- és 220 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több mint 130.000 helynevet.

A mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8—8 térképet tartalmaznak. Ez az **egyedüli magyar nagy kéziatlasz,** mely a müvelt közönség minden ilyen atlasszal szemben tamasztható igényét kielégiti. :-:

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . 50 K
Ára a füzetekhez való diszes félbőrgyüjtőtoknak . . . . 10 K
Megrendelhető a diszes felbőrkötésü kiadás is (megj. 1914 jul.) 60 K

Három koronás havi részletfizetésre is kapható.

Bővebb felvilagositást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők, vagy a kiadó

Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság

Budapest, V Rudolf-tér (Margithid, pesti hidfő.)

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38. Telefonszám 11-38.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmanyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad

Ha tisztán kezelt jó minőségü és izléses

füszer és csemegeárukat

előnyösen és jó kiszolgálás mellett óhajt beszerezni, keresse fel

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangu füszer és csemege kereskedését,

bor. pezsgő, dohánymótcsök és cu orkák nagy raktára, kávé es ea közvetlen behoza al.

Ajándék cikkek

Fél árban sikerült bevásárlásaimat eszközölnöm, miért is abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy legujabb divatu füzőimet és füzővédőimet a legjutányosabb árban árusithatom, addig mig a készlet tart. Szives pártfogást kérve vagyok teljes tisztelettel

Rosenzweig Róza,

Nagyvárad, Szalárdi-utca 9.

Merza Kálmán

szijgyártó, nyerges és böröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Telefon szám 13-72.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot,** nyerget és versenyostorokat. Kivánatra megrendelés után is készitek a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltünő szolid árak mellett.**

Ő ésász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok polgári jótékony céljaira szánt

XLII-IK CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A huzás nyilvánosan Wienben, 1914. január 22-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyüjtődékben, dohánytőzsdékben, a vasutaknál, adó-, pósta- és távirdahivataloknál, váltóüzletekben kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától

(jótékonycél sorsjátékok osztálya).

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntartók,

valódi porosz fütőszén

házhoz szállitva 50 K° zsákokban kimérve 100 K° 4·20 K és 5 K.

Tarsoly és Riszló különlegességek vaskereskedése Rákóczi-ut.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon.